

Norsk bedriftsøkonomisk terminologi – nødvendig eller unødvendig?

Norvald Monsen

Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap

Norges Handelshøyskole (NHH)

Summary

In this article some views regarding the use of Norwegian or foreign (English language) accounting concepts and terms are presented. The conclusion states that we should continue to use our native Norwegian language when discussing accounting issues. The motivation for this conclusion is the fact that our understanding of accounting issues will increase if we use our own language and not a foreign language which we master only to a varying degree. Furthermore, the fact that foreign language concepts and terms have been developed in another cultural context with another legal tradition than the Norwegian one, complicates the use of foreign accounting concepts and terms in Norway.

Innledning

“Accounting is the language of business.” Dette er et utsagn vi ofte ser i regnskapslærebocker (se f.eks. Kinsersdal 2005:15), og det kan få oss til å tro at det finnes et bestemt forretnings-språk som brukes over hele verden. Og den siste tids utvikling når det gjelder utarbeidelsen av internasjonale – eller globale – regnskapsstandarder for børsnoterte konsernselskaper, forsterker dette inntrykket. Fra og med 2005 skal nemlig alle børsnoterte konsernselskaper i EU og EØS utarbeide sine regnskaper i samsvar med disse nye standardene. Standardene utarbeides på engelsk og blir deretter oversatt til norsk i Norge. Etter min mening er det svært positivt at det blir utarbeidet norske versjoner av disse engelskspråklige internasjonale regnskapsstandardene, for det bidrar til å bevare norsk fagterminologi innenfor dette viktige området, noe som igjen gjør at vi i Norge kan fortsette å studere og diskutere norske bedrifters regnskapsutvikling på norsk.

Når det er sagt, vil jeg rette oppmerksomheten mot noen karakteristiske trekk ved regnskaps-faget. Og la meg begynne med å utvide ovennevnte engelske utsagn, dvs. “Accounting is the language of business”, på følgende måte:

Contabilidad es una lengua
Accounting is English
Regnskap er norsk
Rechnungswesen ist deutsch
Comptabilité est française
Contabilidad es español.

Contabilidad es una lengua internacional
Accounting is the language of business.

Det er riktig at regnskap er et økonomisk språk, jamfør: “Accounting is the language of business.” Men dette språket er ikke likt i alle land. Forståelsen av et regnskap, inkludert de

regnskapsbegrepene som brukes, må skje innenfor den kulturelle sammenhengen hvor regnskapet er utarbeidet. Dette forsøker jeg å anskueliggjøre ved å si at “Accounting is English”, “Regnskap er norsk”, “Rechnungswesen ist deutsch” osv.

Som eksempel kan jeg nevne at Tyskland, flere av de andre kontinentaleuropeiske landene samt de nordiske landene historisk har basert seg på en sivilrettslig lovtradisjon (*statute law*), noe som betyr at lovregler spiller en viktig rolle. På den annen side tilhører England en sedvanerettslig lovtradisjon (*common law*), hvor ulike lovregler spiller en mindre viktig rolle sammenlignet med sedvaneretten. Nettopp av denne grunn har det alltid vært store problemer med å oversette det norske uttrykket *god regnskapsskikk* til engelsk, fordi god regnskapsskikk må forstås innenfor rammen av en norsk sivilrettslig lovtradisjon, og ikke innenfor rammen av en engelsk sedvanerettslig lovtradisjon. Jeg har sett flere forsøk på å oversette uttrykket *god regnskapsskikk*, inkludert følgende: *good accounting practice* og *generally accepted accounting principles*.

Bedriftsøkonomi og bedriftsøkonomisk terminologi

La oss se nærmere på bedriftsøkonomi, hvor fagområdet regnskap står svært sentralt. Når vi gjør det, finner vi at vi historisk har hatt en sterk tysk påvirkning. Begrepet ‘bedriftsøkonomi’ stammer nemlig fra det tyske begrepet ‘Betriebswirtschaftslehre’. Det samme kan sies om begrepet ‘regnskap’ eller ‘regnskapsvesen’. Det stammer fra det tyske begrepet ‘Rechnung’ eller ‘Rechnungswesen’.

Tidligere, dvs. før den annen verdenskrig, ble det for eksempel brukt tyske lærebøker i bedriftsøkonomi ved Norges handelshøgskole (NHH). Og de første lærerne i bedriftsøkonomi ved NHH var utdannet i Tyskland eller var sterkt påvirket av tysk undervisningstradisjon. Og etter hvert ble det – med utgangspunkt i tysk bedriftsøkonomisk terminologi – utarbeidet et norsk bedriftsøkonomisk begrepsapparat med tilhørende terminologi hvor regnskapsbegrepene står i fokus. Dermed kunne vi begynne å bruke norske lærebøker i bedriftsøkonomi, og vi kunne diskutere dette fagområdet på vårt eget språk. Og de aller fleste av oss vil nok være enige i at vi uttrykker oss best på vårt eget morsmål.

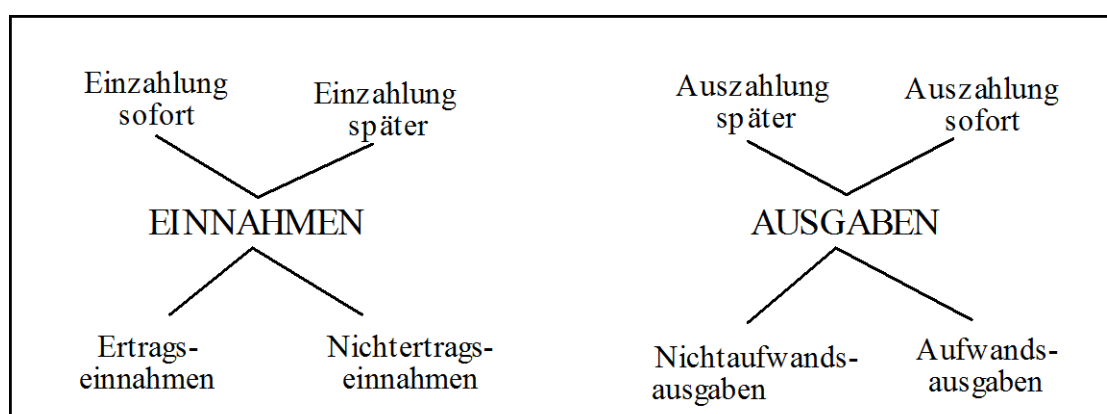
Jeg understreker denne historiske koblingen til Tyskland fordi det alltid har vært en solid akademisk tradisjon i landet, og den tradisjonen har påvirket mange andre land, inkludert Norge. Men som en kollega i Mannheim i Tyskland sa til meg, så tapte ikke Tyskland bare den annen verdenskrig militært sett. Tyskland tapte også sin akademiske innflytelse på andre land ettersom flere og flere begynte å rette sin oppmerksomhet mot USA istedenfor mot Tyskland etter den annen verdenskrig.

La meg få lov til å referere til en tysk bok om regnskap, nemlig boken *Die Erfolgsrechnung privater und öffentlicher Betriebe. Eine Grundlegung*. Oversatt til norsk blir det omtrent følgende: “Resultatregnskapet til private og offentlige bedrifter. En grunnleggende innføring.” Denne boken ble publisert i Tyskland i 1926 av dr. Ernst Walb, som ifølge professor Norstrøm ved NHH var den første læreren i bedriftsøkonomi i Norden. Han ble også tilbudt et professorat i bedriftsøkonomi i Sverige, men valgte å reise tilbake til Tyskland.

Årsaken til at jeg trekker frem Walbs bok om regnskap, er at det er den beste teoretiske framstillingen på området jeg har lest. Den legger stor vekt på begrepsbruken, jamfør følgende norske oversettelse av et sitat fra boken:

Dessuten ble det lagt vekt på begrepsklarhet. Bedriftsøkonomisk litteratur lider av at det er dagliglivets begreper som dominerer, og de representerer av naturlige årsaker i større grad tekniske uttrykk enn vitenskapelige begreper. Spesielt er det typisk for bedriftsøkonomisk litteratur, for å si det med Gottl-Ottliens ord, at den gjør bruk av navngivning som ikke er konsekvent. Det kan ikke bestrides, at bedriftsøkonomien, som i første rekke retter seg mot praktikere, er hemmet i sin vitenskapelige begrepsdannelse. Ettersom videreutvikling av bedriftsøkonomien også er et spørsmål om begrepsdannelse, kan den ikke bli spart for en streng vitenskapelig begrepsdannelse. Dette betyr ikke at det her argumenteres for en "ordlek eller begrepslek". I foreliggende arbeid blir det kun benyttet nye begreper der den vitenskapelige fremstillingen ellers ville vært truet. Det forhold at alle begrepene på en eller annen måte er utilstrekkelige, blir ikke glemt et øyeblikk. (Walb 1926:7; min oversettelse)

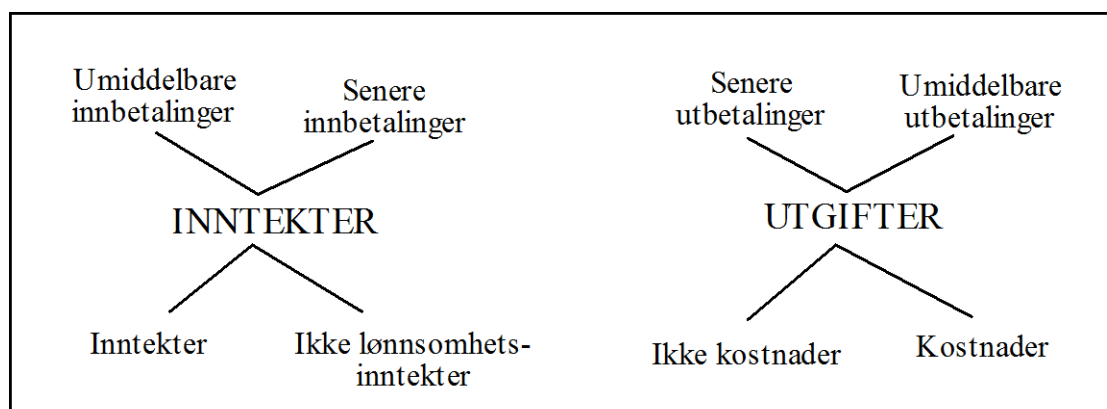
I denne boken, og for øvrig i mange flere tyske bøker om regnskap brukes det et klart begrepsapparat. La meg ta frem et eksempel på dette, hentet fra boken *Theorie und Praxis des öffentlichen Rechnungswesens in der Bundesrepublik Deutschland*, dvs. "Offentlig regnskaps-teori og praksis i Forbundsrepublikken Tyskland", publisert av Ludwig Mülhaupt i 1987:

Figur 1: Inntekter og utgifter (tysk begrepsapparat)(Mülhaupt 1987:75)

I denne tyske figuren finner vi et presist begrepsapparat, nemlig hovedbegrepene 'Einnahmen', dvs. inntekter og 'Ausgaben', dvs. utgifter, samt underbegrepene 'Einzahlung', dvs. innbetaling, 'Auszahlung', dvs. utbetaling, 'Ertragseinnahmen', dvs. lønnsomhetsinntekter eller oppjente inntekter og 'Aufwandsausgaben', dvs. kostnader.

Det norske begrepsapparatet som brukes i regnskapsfaget, stammer fra dette tyske begrepsapparatet:

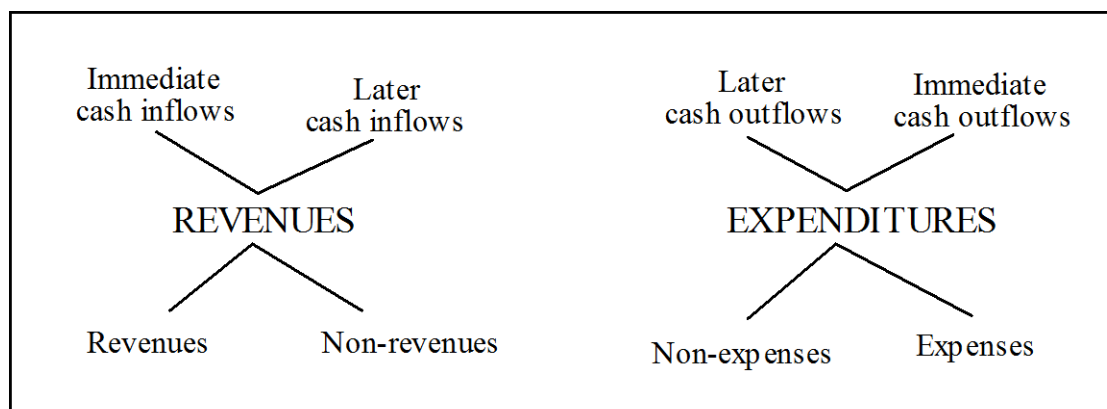
Figur 2: Inntekter og utgifter (norsk begrepsapparat)

Selv om det norske begrepsapparatet altså stammer fra det tilsvarende tyske, er ikke det norske like presist som det tyske. Spesielt gjelder dette oversettelsen av uttrykket *Ertrags-einnahmen*. Mens begrepet 'Einnahmen', dvs. inntekt på norsk, omfatter de totale inntektene, som før eller senere fører til innbetalinger, refererer det tyske begrepet 'Ertragseinnahmen' bare til den delen av de totale inntektene som har lønnsomhetsresultatmessig virkning i regnskapsåret. Sagt med andre ord, den delen av inntektene som inntektsføres i en bedrifts resultatregnskap. For å presisere denne forskjellen bruker vi av og til uttrykket *oppjent inntekt* eller *lønnsomhetsinntekt* på norsk, men slett ikke alltid. Som oftest bruker vi nemlig uttrykket *inntekt* både når vi mener *Einnahmen* og når vi mener *Ertragseinnahmen*.

Denne mangelen på et presist norsk begrepsapparat med tilhørende terminologi er etter min mening uheldig. Blant annet er det en av årsakene til noe av forvirringen som oppstår når vi sammenligner en bedrifts regnskap og en kommunes regnskap. I et kommuneregnskap, som er et finansielt regnskap, inntektsføres den finansielle, dvs. pengemessige, virkningen av inntektene. Dette betyr at *Einnahmen*, dvs. de totale inntektene, inntektsføres i et kommuneregnskap, uavhengig av om innbetalingene skjer umiddelbart (*Einzahlung sofort*) eller senere (*Einzahlung später*).

I en bedrifts lønnsomhetsregnskap er det derimot den delen av de totale inntektene som har lønnsomhetsresultatmessig virkning i regnskapsåret som inntektsføres. Derfor inntektsføres *Ertragseinnahmen*, dvs. lønnsomhetsinntektene, i bedriftens regnskap og ikke *Einnahmen*, dvs. de totale inntektene. Ettersom vi på norsk som oftest bruker uttrykket *inntekt* for å referere både til de totale inntektene (jf. inntektsføringen i kommuneregnskapet, dvs. *Einnahmen*) og til den delen av de totale inntektene som har lønnsomhetsresultatmessig virkning i regnskapsåret (jf. inntektsføringen i bedriftsregnskapet, dvs. *Ertragseinnahmen*), forstår vi at det lett kan oppstå forvirring når vi sammenligner en kommunes og en bedrifts regnskap. Hvis vi likevel sammenligninger bedrifts- og kommuneregnskap med deres ikke-sammenlignbare og delvis uklare begreper og termer, noe som jeg synes stadig vekk blir gjort, begår vi faktisk den klassiske feilen med å sammenligne og summere epler og bananer. Bruk av et mer presist begrepsapparat med tilhørende terminologi ville ha bidratt til at vi unngikk denne situasjonen.

La oss nå se på det tilsvarende engelske begrepsapparatet:

Figur 3: Inntekter og utgifter (engelsk begrepsapparat)

Som vi ser, finner vi den samme uklarheten her som på norsk. Ofte brukes uttrykket *revenues* for å referere både til de totale inntektene (*Einnahmen*) og til den andelen av de totale

inntektene som har lønnsomhetsresultatmessig virkning i regnskapsåret (*Ertragseinnahmen*). I enkelte sammenhenger er man mer presis og bruker uttrykket *revenues earned* i sistnevnte sammenheng, men slett ikke alltid. Innføring av et engelsk begrepsapparat i Norge innenfor regnskapsfaget vil derfor etter min mening ikke være noen fordel fra et presisjonssynspunkt.

En oppsummering så langt: Etter min mening er det svært viktig med et presist begrepsapparat innenfor regnskapsfaget. Dette vil nemlig hjelpe oss til å øke vår regnskapsforståelse, inkludert vår forståelse av likheter og ulikheter mellom bedriftsregnskap og offentlige regnskap. Dessuten mener jeg at vår generelle regnskapsforståelse vil øke hvis vi kan studere dette faget på vårt eget morsmål istedenfor å måtte bruke et fremmedspråk som vi i varierende grad behersker. Derfor trenger vi et norsk begrepsapparat innenfor regnskapsfaget.

Dette betyr imidlertid ikke at vi ikke kan lære av andre land når vi skal utvikle et norsk begrepsapparat med tilhørende terminologi. Som fortalt baserer vår norske regnskapsterminologi seg i stor grad på den tilsvarende tyske terminologien. Og som vist ovenfor har det tyske språket mye å bidra med innenfor regnskapsfaget. Derfor bør vi ikke bare bruke engelsk som referanseramme i videreutviklingen av vår norske regnskapsterminologi. Vi bør definitivt også ta utgangspunkt i tysk regnskapsteori når vi skal utvikle det norske regnskapsfaget og norske regnskapsbegrep med presis tilhørende terminologi.

To eksempler

Her vil jeg ta frem to eksempler på betydningen av å bruke et norsk begrepsapparat innenfor regnskapsfaget. Det første eksemplet er hentet fra artikkelen “Fire norske regnskapsverdener”, av Frode Mellempvik og undertegnede (1996). I artikkelen finner vi blant annet en tabell som gir en oversikt over de begrepene (og termene) som brukes i hhv. bedriftsregnskapet, kommuneregnskapet, statsregnskapet og nasjonalregnskapet (se vedlegg, tabell 1). I tabell 2 (se vedlegg) sammenlignes blant annet de begrepene som brukes i disse fire regnskapene. Selv om disse to tabellene ble utarbeidet på grunnlag av de nevnte regnskapene slik de var i 1996, gjelder etterfølgende resonnering også for dagens situasjon. Det er nemlig kun mindre endringer som har funnet sted innenfor hvert av disse regnskapene siden den gang.

Som det fremgår av disse to tabellene, har vi i dag ikke et presist norsk begrepsapparat (og presis terminologi) i regnskapsfaget. For eksempel brukes begrepet ‘balanse’ både i bedriftsregnskapet og i kommuneregnskapet, selv om balanseoppstillingene ikke inneholder samme type informasjon. Dette har forøvrig sammenheng med noe som jeg allerede har påpekt, nemlig at bedriftsregnskapet er et lønnsomhetsregnskap, mens kommuneregnskapet er et finansielt regnskap. I statsregnskapet brukes derimot begrepet ‘kapitalregnskap’ for den regnskapsoppstillingen som omtales som *balanse* i hhv. bedriftsregnskapet og i kommuneregnskapet. Nå vil muligens noen si at dette er en fordel, ettersom informasjonen i statsregnskapets balanse skiller seg fra informasjonen både i bedriftens balanse og i kommuneregnskapets balanse. Dette er et argument som har mye for seg isolert sett, men det skaper et nytt problem. I kommuneregnskapet finner vi nemlig også begrepet ‘kapitalregnskap’, men her brukes dette begrepet for en regnskapsoppstilling som viser investeringsinntekter og investeringsutgifter. Begrepet ‘kapitalregnskap’ har følgelig ulikt innhold i hhv. kommuneregnskapet og i statsregnskapet.

Poenget med å ta frem dette eksemplet er å vise at vi ikke har en presis norsk regnskapsterminologi. Vår første utfordring burde derfor være å utvikle et mer presist norsk begrepsapparat som vi i neste omgang kan bruke for å øke vår forståelse av disse ulike typene av regnskap, nemlig bedriftsregnskap, kommuneregnskap, statsregnskap og nasjonalregnskap.

Hvis vi derimot går i en annen retning og forsøker å innføre begrepsapparatet fra de engelske regnskapsstandarder i regnskapsfaget i Norge, vil vi møte store – og nærmest uløselige – problemer. Et begrepsapparat som representerer en direkte overføring fra engelsk til norsk, vil nemlig ikke føre til et klarere norsk begrepsapparat. Det vil derimot føre til et enda mer uklart begrepsapparat. Dessuten ville vi stått overfor den utfordring å måtte utvikle engelske termer for de spesielle norske begrepene som brukes i kommuneregnskapet og i statsregnskapet. Som eksempel kan jeg nevne uttrykket *Konto for forskyvning i balansen*, som brukes som betegnelse på en spesiell konto i det norske statsregnskapet. Min påstand er at en engelsk oversettelse ikke vil være til særlig hjelp for en engelskmann, og det vil også føre til at nordmenn som har kunnskap om det norske statsregnskapet med dets norske begrepsapparat, vil få større problemer enn de allerede har, med å forstå dette regnskapet.

Det andre eksemplet har jeg hentet fra Norsk Hydros forsøk på å kommunisere med utenlandske investorer, først og fremst investorer som er aktive på børsen i New York. I denne forbindelse begynte Norsk Hydro å utarbeide en engelsk oversettelse av sin norske årsrapport. Sammen med en kollega, professor Wanda A. Wallace, fant jeg det interessant å undersøke om selskapet kommuniserte det samme i sin engelskspråklige årsrapport som det kommuniserte i sin norske årsrapport. Studien er publisert i tidsskriftet *Scandinavian Journal of Management* i 1997 under tittelen *Norsk Hydro's Communication to International Capital Markets: A Blend of Accounting Principles*. I det følgende trekker jeg kun frem noen punkter med direkte relevans for denne artikkelen, hentet fra revisors beretning til Norsk Hydros årsregnskap.

Som jeg har vært inne på tidligere i denne artikkelen, er det ikke enkelt å oversette uttrykket *god regnskapsskikk* til engelsk og samtidig reflektere begrepsinnholdet. Revisor har derfor hatt store problemer med denne oversettelsen. I sine første engelskspråklige revisjonsberetninger oversetter han uttrykket *god regnskapsskikk* med *true and fair view*. *True and fair view* er imidlertid et uttrykk som brukes i England og ikke i USA. I USA brukes derimot uttrykket *present fairly*. Ettersom den engelske versjonen av Norsk Hydros årsrapport primært retter seg mot amerikanske – og ikke engelske – investorer, endrer etter hvert revisor sin oversettelse av uttrykket *god regnskapsskikk* fra det engelske *true and fair view* til det amerikanske *present fairly*.

Dette eksemplet illustrerer etter min mening noe av problemet med å bruke termer som refererer til ulike begreper i ulike nasjonale regnskapsstandarder innenfor regnskapsfaget. En engelskmann som ser uttrykket *true and fair view* i årsrapporten til en norsk bedrift, vil sannsynligvis tro at det betyr det samme som tilsvarende uttrykk i årsrapporten til en engelsk bedrift, og ikke at det betyr det samme som det norske begrepet 'god regnskapsskikk', som må forstås innenfor en norsk lovtradisjon. Det samme vil sannsynligvis gjelde for en amerikaner som ser uttrykket *present fairly*. Han vil sannsynligvis oppfatte uttrykket *present fairly* i Norsk Hydros årsrapport på samme måte som han oppfatter uttrykket *present fairly* i årsrapporten til et amerikansk selskap.

La oss nå ta for oss den motsatte situasjonen og tenke oss at vi i Norge direkte hadde overtatt begreper og termer som anvendes i andre kulturer. Skulle vi da ha valgt det engelske uttrykket *true and fair view* eller det amerikanske *present fairly*? Og hvordan ville det valgte uttrykket blitt oppfattet av en nordmann? På samme måte som begrepet 'god regnskapsskikk'? Kanskje. Kanskje ikke.

Faktisk er det en tilsvarende situasjon vi i dag står overfor i og med at norske børsnoterte konsernselskaper skal begynne å bruke de nye internasjonale engelskspråklige regnskapsstandardene fra og med i år. I denne forbindelse forstår jeg det slik at disse standardene allerede er blitt oversatt til norsk. Som tidligere sagt, synes jeg det er veldig positivt at standardene blir oversatt til norsk, gitt det faktum at det er bestemt innenfor rammen av EØS-avtalen at vi må følge den fremgangsmåten som EU har valgt. I parentes vil jeg kort bemerke at jeg er skeptisk til denne fremgangsmåten å utarbeide regnskapsstandarder på, når vi har i mente kulturforskjeller mellom ulike land, men jeg har ingen forhåpning om å kunne påvirke EU. Så vi får nok akseptere at vi i fremtiden må forholde oss til de opprinnelig engelskspråklige internasjonale regnskapsstandardene for private bedrifter.

Gitt denne situasjonen, har det sikkert vært – og kommer fortsatt til å være – en stor utfordring å oversette den engelske regnskapsterminologien til norsk. Og så vidt jeg har sett, er nå termen *rettvissende bilde* innført i norsk regnskapsterminologi. Men hvordan skal begrepet denne termen refererer til, forstås? Innenfor rammen av en norsk sivilrettslig lovtradisjon eller innenfor rammen av en engelsk sedvanerettslig lovtradisjon?

Konklusjon

I dette foredraget har jeg kommet med noen synspunkter på bruken av et norsk eller fremmedspråklig, dvs. engelskspråklig, begrepsapparat og terminologi innenfor regnskapsfaget. Min konklusjon er at vi bør fortsette å bruke vårt norske morsmål i Norge også innenfor regnskapsfaget – og dermed også innenfor bedriftsøkonomien. Som argumentert for tidligere mener jeg at vår regnskapsforståelse vil øke hvis vi bruker vårt eget språk når vi studerer regnskap, sammenlignet med å bruke et fremmedspråk som vi i varierende grad behersker. I tillegg kommer det forhold at regnskapsbegreper som er utarbeidet innenfor en annen kulturell kontekst med en annen regnskapslovtradisjon enn den norske, også gjør det vanskelig å bruke dem i Norge.

Gitt det forhold at vi for private bedrifter må forholde oss til den nye måten å utarbeide internasjonale regnskapsstandarder på, hvor standardene utarbeides på engelsk, står vi overfor store utfordringer med å utvikle et norsk begrepsapparat med tilhørende terminologi basert på disse engelskspråklige regnskapsstandardene. Jeg er kjent med at dette er et arbeid som er godt i gang, og at mange av, kanskje alle de eksisterende internasjonale regnskapsstandardene allerede er oversatt til norsk. Men det kommer sikkert flere standarder etter hvert som må oversettes fra engelsk til norsk. Utfordringen med å utarbeide et norsk begrepsapparat med tilhørende terminologi basert på de engelskspråklige standardene vil derfor bestå, selv om noen standarder allerede er oversatt. Dessuten vet jeg av erfaring at begreper kan videreutvikles og forbedres etter hvert som vi høster erfaring med bruken av dem. Vi bør derfor ikke være tilfredse med vår første oversettelse, men være åpne for eventuelle forbedringer etter hvert. I tillegg kommer det forhold at vi i dag ikke har et entydig norsk begrepsapparat som omfatter offentlige regnskap i tillegg til bedriftsregnskapet. Det burde derfor være nok av utfordringer fremover med å utvikle et presist norsk begrepsapparat og terminologi innenfor regnskapsfaget.

Litteratur

Kinserdal, A. (ny utgave 2005) *Finansregnskap med analyse*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.
Mellempvik, F. /Monsen, N. (1996) Fire norske regnskapsverdener – en studie av statens innvirkning ved fastsettelsen av regnskapsstandarder. *Beta*, 1/1996. 17-38.

- Monsen, N. /Wallace, W.A. (1997) Norsk Hydro's Communication to International Capital Markets: A Blend of Accounting Principles. *Scandinavian Journal of Management*, 13(1). 95-112. Reprinted in Roberts, C.B. (ed.) (2005) *The New Library of International Accounting series 5: Developments in Financial Reporting by Multinationals*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing.
- Mülhaupt, L. (1987) *Theorie und Praxis des öffentlichen Rechnungswesens in der Bundesrepublik Deutschland*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft.
- Walb, E. (1926) *Die Erfolgsrechnung privater und öffentlicher Betriebe. Eine Grundlegung*. Berlin: Industrieverlag Spaeth & Linde.

VEDLEGG

	BEDRIFTS- REGNSKAPS- VERDEN	KOMMUNE- REGNSKAPS- VERDEN	STATS- REGNSKAPS- VERDEN	NASJONAL- REGNSKAPS- VERDEN
NAVN PÅ REGNSKAPET	Årsoppgjøret	Årsregnskap	Statsregnskapet	Nasjonalregnskapet
SENTRALE RAPPORTER	Resultatregnskap Balanse Finansierings- analyse Årsberetning	Bevilgnings- regnskap Driftsregnskap Kapitalregnskap Bev.regn. på postnivå Balanse Kapitalkonto Årsberetning	Bevilgnings- regnskap Kapitalregnskap Konto for for- skyvning i balansen Kasserapport Oppgave over mellomværende	Realregnskap Inntekts- og kapitalregnskap Utenriksregnskap Driftsregnskap Kapitalregnskap
SENTRALE BEGREPER	Inntekt Kostnad Resultater Omløpsmidler Anleggsmidler Kortsiktig gjeld Langsiktig gjeld Egenkapital	Inntekt Utgift Finansierings- transaksjoner Driftsresultater Finansierings- behov Finansiering Likviditetsreserve Kontoklasser Arter Omløpsmidler Anleggsmidler Kortsiktig gjeld Langsiktig gjeld Egenkapital	Inntekt Utgift Økning/red. i kapital Eiendeler Pengebeholdninger Utestående Forpliktelser Gjeld Avslutningskonto Program Avdeling Post	Bruttonasjonal- produkt Privat konsum Offentlig konsum Bruttoinvestering Eksport Import Lønnskostnader Indirekte skatter Subsidier Kapitalslit Driftsresultat Faktorinntekt mm
SENTRALE PRINSIPPER	God regnskaps - skikk Orden Pålitelighet Klarhet	God kommunal regnskapsskikk Reelt Fullstendighet Oversiktlig	Fullstendighet Ett år Kontant Brutto	Fullstendighet Orden Konsolidering Statistisk beregn.

	Fullstendighet	Pålitelig		Harmonisering
	Kontinuitet	Anordning		
	Kongruens	Brutto		
	Laveste verdi			
	Forsiktighet			
	Vesentlighet			
	Fortsatt drift			

Tabell 1: Skisse over de fire regnskapsverdener (Kilde: Mellemvik og Monsen, 1996:27)

Regnskapsverdener	Likheter og forskjeller	Rapporter	Begreper	Prinsipper
BR -- KR	LB og LI LB og FI FB og LI FB og FI	Ja Nei Ja Ja	Ja Ja Nei Ja	Nei Ja Nei Ja
BR -- SR	LB og LI LB og FI FB og LI FB og FI	Nei Nei Ja Ja	Nei Ja Nei Ja	Nei Ja Nei Ja
BR -- NR	LB og LI LB og FI FB og LI FB og FI	Nei Nei Nei Ja	Ja Ja Nei Ja	Nei Ja Nei Ja
KR -- SR	LB og LI LB og FI FB og LI FB og FI	Nei Ja Ja Ja	Nei Ja Nei Ja	Ja Nei Nei Ja
KR -- NR	LB og LI LB og FI FB og LI FB og FI	Nei Ja Nei Ja	Nei Ja Nei Ja	Nei Ja Nei Ja
SR -- NR	LB og LI LB og FI FB og LI FB og FI	Nei Ja Nei Ja	Nei Nei Nei Ja	Nei Ja Nei Ja

Tabell 2: Forskjeller og likheter regnskapsverdenene imellom når det gjelder rapporter, begreper og prinsipper (Kilde: Mellemvik og Monsen, 1996:31)

Forklaringer:

BR = bedriftsregnskapet, KR = kommuneregnskapet, SR = statsregnskapet, NR = nasjonalregnskapet. "--" angir sammenligning mellom regnskapene. LB, FB, LI og FI er forkortelser for "Lik betegnelse" og "Forskjellig betegnelse" på "Likt innhold" og "Forskjellig innhold" i henholdsvis rapporter, begreper og prinsipper.